

การศึกษาไทย“ก้าวหน้า” ต้องเลิกตามก้นนักการเมือง

กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ไทยแหล่งรวมคลังสมองของชาติ คือ ความหวังใหญ่ในการปมเพาะ เพื่อสร้างคนดีคนเก่ง มีคุณภาพเพื่อสร้างคุณประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ แต่ในปี 2556 จะพบว่าการศึกษาไทย ประสบเจอวิกฤตปัญหาและความวุ่นวายเหมือนตกหลุมอากาศ ขณะที่ยังคงเหมือนเหมือนเจอภาวะสูญญากาศ เลื่อนลอย ไร้ที่ยึดเหนี่ยว ทำให้ผลงานขาดความโดดเด่น แม้ตลอดปี จะจัดเวทีใหญ่ๆ เป็นระยะ อาทิ การประกาศให้การศึกษาก้าวหน้าประเทศไทย ให้ปี 2556 เป็นปีแห่ง “การรวมพลังยกระดับคุณภาพการศึกษา”, ประกาศความพร้อมของ ศธ. และสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการนำพาประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ฯลฯ แต่การทำงานยังคงก้าวไปอย่างเชื่องช้า

ก้าวสู่ศักราชใหม่ 2557 กับปีมะเมีย หรือ “ม-ม้า คึกคัก” โอกาสหนึ่งทาง ASTVผู้จัดการรายวัน/ออนไลน์ อยากร่วมเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนให้การศึกษามีแต่ความตื่นตัว ว่องไว กระฉับกระเฉง จึงได้สอบถามความเห็นจากนักวิชาการด้านการศึกษา 3 ท่านเพื่อขอให้ร่วมสะท้อนมุมมองจุดอ่อนที่ผ่านมา รวมถึงคำแนะนำถึงทิศทางการศึกษาไทยตลอดปี 2557 ควรจะเร่งเดินหน้าเรื่องใดเป็นสำคัญ หวังเป็นเข็มทิศนำทางให้ผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษาทุกคนรวมถึงผู้ปกครองและคนที่สนใจ

เริ่มกันที่ **รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ** คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความเห็นเห็นว่า ปีที่ผ่านมา ศธ. วางนโยบายการศึกษาทั้งการปฏิรูปการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การปรับระบบการรับตรงในมหาวิทยาลัย หรือแม้แต่การกำหนดแนวทางการเพิ่มสัดส่วนนักเรียนสามัญต่อสายอาชีพ ให้ได้ 51:49 ภายในปีการศึกษา 2558 เป็นต้น แต่เนื่องจากขาดการขับเคลื่อนทำให้ไม่เห็นผลชัดเจนในทางปฏิบัติ ดังนั้น ในปี 2557 ศธ.จะต้องก้าวออกจากห้องประชุมที่เปิดรับฟังความเห็น แล้วมาทำงานขับเคลื่อนและผลักดันนโยบายเหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเป็นอันดับแรก

อันดับต่อมา ต้องให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้นักเรียน สอนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ เรียนรู้ที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง เข้าใจในสิทธิหน้าที่ จากนั้นต้องเร่งแก้ไขปัญหาความไม่เสมอภาคทางการศึกษา โดยเฉพาะระหว่างสังคมเมืองและชนบท ต้องทำให้โอกาสทางการศึกษาเข้าถึงเด็กทุกคนได้มากขึ้น เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมให้ทุกคนได้เข้าถึงความรู้ความเข้าใจคิดไตร่ตรองอย่างเป็นระบบ

รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ**รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์**

“สำคัญที่สุดที่ต้องทำในปี 2557 ศธ.ต้องเตรียมตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา ปี 2557 เน้นเพื่อปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริงโดยไม่แตะเกี่ยวข้องกับโครงสร้าง เพราะการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่ 2 ที่ผ่านมาเป็นปฏิรูปผ่านตัวอักษรแต่ไม่ลงมือทำ เมื่อเราจะมีการปฏิรูปการเมืองเราก็ต้องปฏิรูปการศึกษาด้วย โดยเราต้องไม่ทำให้การศึกษากลายเป็นอนุของระบบเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ตรงกันข้ามเราต้องทำให้การศึกษากลายเป็นตัวชี้นำ เป็นร่วมใหญ่นุกเบิกการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปทางการเมือง และสังคมในเวลานี้ ต้องทำให้การศึกษาแตกต่างจากอดีตไม่มัวเดิน

ตามนักการเมือง แต่ระบบราชการของ ศธ.ต้องหันมาปฏิรูปตนเองต้องใช้โอกาสนี้เปลี่ยนแปลงและปลดล็อกตัวเอง คณะกรรมการของแต่ละองค์กรหลักของ ศธ.ควรใช้โอกาสในการศึกษาทบทวนบทบาท พร้อมทั้งวางเป้าหมายที่จะเดินหน้าพัฒนาการศึกษาต่อเนื่อง ข้าราชการ ศธ.ต้องเดินนำนักการเมืองในเรื่องที่เป็นหลักงานเนื้อแท้เพื่อตัวเราเองและเพื่อนักเรียน ต้องไม่ตามการเมืองจนเสียศูนย์ความเป็นตัวของตนเอง” รศ.ดร.สมพงษ์ กล่าว

ขณะที่ **รศ.ดร.ประวิต เอราวรรณ์** คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.) ในฐานะประธานสมาคมบดีครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย กลุ่ม 16 สถาบัน ระบุว่า การศึกษาไทยยังคงต่างคิดต่างทำอีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงรวม.ศึกษาธิการบ่อยจนเกิดผลกระทบต่อการทำงานของราชการ ดังนั้น ในปี 2557 ศธ.ควรต้องมาตั้งต้นวางเป้าหมาย ทิศทางที่จะขับเคลื่อนการศึกษาที่ชัดเจนโดยไม่ต้องเชื่อมโยงปัญหาทางสังคม และปัญหาการเมืองที่สลับซับซ้อนเข้ามาและใช้

ผศ.ดร.สุรวาท ทองบุ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขและลดช่องว่างที่เกิดขึ้นเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีการเชื่อมโยงสอดประสานกัน

"อยากให้ ศธ.ทำเรื่องหลักๆ ที่เป็นปัญหาและโจทย์ใหญ่ของประเทศ คือ ปัญหาเด็กเรียนล้นห้อง เพราะมีข้อมูลระบุว่าจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 35 คนต่อห้อง แต่ในประเทศไทยเกินกว่านั้นดังนั้นควรต้องเร่งแก้ไขจริงจังต้องเฉลี่ยจำนวนนักเรียนไปเรียนสายอาชีพมากขึ้น แม้จะมีนโยบายเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีพ 51:49 และนำวิธีการแนะแนวมาใช้แต่ผมเชื่อว่าช่วยได้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่ที่สุดผมเสนอว่า ศธ.ต้องออกเป็นกฎระเบียบบังคับเรื่องการกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้อง จะเป็นการบังคับโรงเรียนในตัว แต่ผลที่ได้รับครูจะมีเวลาดูแลเด็กและพัฒนาเด็กได้มีคุณภาพมากขึ้น ส่วนอื่นๆ ก็ต้องวางแผนบริหารจัดการศึกษาให้ดีขึ้นคุณภาพให้ได้ และอีกเรื่องที่สำคัญทำให้เกิดผลสำเร็จ คือ การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาทำให้โรงเรียนมีความแตกต่างทางคุณภาพลดลง กระจาย

โอกาส ทรัพยากรให้โรงเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอ" รศ.ดร.ประวีต กล่าว

เช่นเดียวกับ **ผศ.ดร.สุรวาท ทองบุ** คณบดีคณะครุศาสตร์ ม.ราชภัฏมหาสารคาม อดีตประธานสภาคณบดีคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย (ส.ค.ศ.ท.) กล่าว

ว่า ในปี 2557 ศธ.โดยเฉพาะผู้บริหารแต่ละองค์กรหลักควรจะต้องมีทิศทางการทำงาน หลักยุทธศาสตร์ทำงานที่เป็นของตนเอง ต้องยืนหยัดชัดเจนโดยเฉพาะในงานที่ทำแล้วพบว่าถูกต้องเหมาะสม ไม่มีวอแต่ตามนโยบายของ รมว.ศึกษาธิการ จนเสียศูนย์ความเป็นตนเอง จะเห็นได้ว่าช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมาแม้แต่จะประกาศปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่ 2 แต่ในทางปฏิบัติก็เหมือนช้อยเท้าอยู่กับที่ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง หรือแม้แต่การประกาศนโยบายก็เหมือนการจุดพลุที่ไฟสว่างอยู่เพียงจุดเดียวไม่สะท้อนลงไปสู่ผู้เรียน ผู้สอนเพราะไม่รู้จะต้องปฏิบัติอย่างไร

"ถึงเวลาที่ผู้บริหาร ข้าราชการกระทรวง รวมทั้งระดับเขตพื้นที่ต้องกำหนดทิศทางการทำงานของตนเอง โดยเฉพาะวางแผนการปฏิรูปการเรียนรู้ ไม่หวังหรือนำตัวไปผูกพันกับนโยบายเกินไป ต้องมีการประสานเชื่อมโยงกันแต่ละหน่วยงานเพราะที่ผ่านมาต่างคนต่างทำ ไม่มีเอกภาพแต่ในหลายเรื่องสามารถทำงานแบบบูรณาการร่วมกันได้การศึกษาไทยควรมีพิมพ์เขียวทางการศึกษาที่ชัดเจนเพื่อที่เมื่อพูดถึงการศึกษาก็พูดและเข้าใจตรงกันตั้งแต่ระดับผู้บริหารสูงสุด ผอ.โรงเรียน หรือครูผู้สอน รวมทั้งต้องจัดทำระบบฐานข้อมูลใหม่โดยเฉพาะจำนวนความต้องการครูอัตราเกษียณ ฯลฯ เพราะทุกวันนี้ยังบริหารจัดการภายใต้ข้อมูลที่ล้าสมัยและต้องสำรวจใหม่ทุกครั้ง และฝากถึงนักการเมืองทุกคน ทุกพรรคควรจะต้องร่วมรณรงค์การศึกษาโดยเฉพาะเพื่อจะได้เห็นต่อการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจปัญหาเมื่อเดินเข้ามาทำงานจะได้มาพร้อมกับแผนงานและยุทธศาสตร์ภายใต้ความรู้และเข้าใจที่จะพัฒนาการศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้า ไม่เสียเวลาไปกับการศึกษาระดมสมองหรือมาลองถูกลองผิด ยิ่งหากเกิดกระแสต้านหนักเข้าก็ถึงเลยเล็กจนไม่สามารถเดินหน้าทำงานได้" ผศ.ดร.สุรวาท กล่าว ■